

ใกล้ใจ ไม่ใช่แค่ใกล้บ้าน (Close to Your Heart, Not Just Close to Home)

จตุรภัทร มวยหมั่น, มัทนา น้อยแสง, ยุวดี เบ็ญมาศ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านศรีพะเนา ตำบลตุม อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

บทนำ ชุมชนตำบลตุมประสบปัญหาขาดแคลนผู้ดูแลในครัวเรือน เนื่องจากประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่อพยพไปทำงานต่างถิ่นทิ้งให้ผู้สูงอายุและเด็กอาศัยอยู่ตามลำพัง เมื่อเกิดการเจ็บป่วยจึงเข้าถึงบริการสุขภาพได้ยาก บางรายเลือกซื้อยามารับประทานเองจนเกิดภาวะแทรกซ้อน โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง "สถานีสุขภาพ (Health station)" ในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้สะดวกขึ้น สามารถประเมินสถานะสุขภาพเบื้องต้น รับรู้สภาวะสุขภาพของตนเอง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมผ่านระบบ 3 หมอ และเทคโนโลยีดิจิทัล

วิธีการพัฒนานวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ มีการจัดตั้ง Health station ในชุมชนตำบลตุมจำนวน 12 แห่ง (ครบทุกหมู่บ้าน) ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2566 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.ตุม พร้อมทั้งพัฒนาทักษะ อสม. จำนวน 116 คน ให้มีขีดความสามารถในการคัดกรองสุขภาพกายและจิต กระจายเบื้องต้นอย่างสมเหตุผล และบันทึกข้อมูลสุขภาพ โดยมีระบบส่งต่อข้อมูลผ่านกลุ่มไลน์และโทรศัพท์ไปยังเจ้าหน้าที่ รพ.สต. หรือระบบแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (Telemedicine) กรณีพบสัญญาณชีพผิดปกติหรือเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้ยังมีการออกนิเทศงานและจัดบริการ รพ.สต. เคลื่อนที่ ณ สถานีสุขภาพเป็นประจำทุกเดือน

ประโยชน์/การนำไปใช้ ผลการดำเนินงานพบว่าประชากรอายุ 35 ปีขึ้นไป เข้าถึงบริการคัดกรองโรคเบาหวานร้อยละ 95.85 และความดันโลหิตสูงร้อยละ 95.57 โดยสามารถลดจำนวนผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่ได้ถึงร้อยละ 73.17 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้พิการได้รับการติดตามเยี่ยมบ้านร้อยละ 100 นอกจากนี้ อสม. และประชาชนมีความพึงพอใจต่อบริการในระดับร้อยละ 100 ปัจจุบันได้ต่อยอดสู่ระบบ "Health Rider" เพื่อส่งยาให้ผู้ป่วยกลุ่มสีเขียวที่บ้าน ช่วยลดความแออัดในโรงพยาบาลและลดภาระของญาติในการรับ-ส่งผู้ป่วย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ: สถานีสุขภาพช่วยสร้างระบบบริการเชิงรุกที่เข้าใจบริบทสังคมและเข้าถึงปัญหาของทุกกลุ่มวัย ทำให้การดูแลสุขภาพมีความต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ การต่อยอดสู่ "Health Station ศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs" โดยเชื่อมต่อข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ (Telemedicine) และจัดบริการ Health Rider ส่งยาถึงบ้านสำหรับผู้ป่วยกลุ่มสีเขียว เพื่อลดภาระการเดินทางและลดความแออัดในสถานพยาบาล อย่างเป็นรูปธรรม

